

فریدون ابراهیمی ایله امامیه ده گؤروشوموز!

رضا همراه

مجتبیٰ خرم

فریدون ابراهیمی ایله امامیه ده گؤروشوموز!

رضا همراه

جوما آخشامی ۹۶/۱۲/۱۰ ائلیمیزین هابئله مرثیه ادبیاتیمیزین چاغداش شاعیری اوستاد قهرمان حیدر خطیبی نین گنج بالاسی نین قیرخی ایدی. بو آرزی گوز بالانی قیرخ گون قاباق چولاق قالمیش بیر سوروجو نامرجه سینه ماشین ایله ووروب قاچمیشدیر. بوگونه کیمی ده هئج بیر دوربین اونو گورمه‌یب!

هر حالدا بو یاس توره نیندن چیخاندا دوستلارلا بیرگه دولانماق هوسی باشیمیزا ووردو. یول اوسته دوستلارین بیرین سالیب سوردوک شاهنازین آخینه طرف. بیر اوندا گوردوک امامیه نی رد اولوروق کی دوستلارین بیرسی دئی: گلین جوما آخشامی دی بو قبرستاندا کی لارا دا فاتحه اوخویاق. قبول ائله دیک. ماشیندان دوشوب قبرستانین ایچری سینه گئتدیک. تاسف له مزارلارین بیر چوخو جوموب،- باتمیشدیر. یاخشی بیر وضعیت گورمه دیک. من تاریخ

هوسکاری کیمی بویوک لرین مزارین گزیردیم. ائله دوستلاردا. رحمتلی قافقایچی، حسین امید، صمد بهرنگی، ستارخانین اوغلو یدالله خان و بیر نئچه باشقا نفرلره ده اوزل لیک له فاتحه اوخودوق.

قایدان باش دئدیم فریدون ابراهیمی نین ده مزاری بورادا دیر، گلین اونادا بیر فاتحه وئrk. ائشیتیمشدیک کی او قبرستانین آخرطرف لرینده دیر. هر طرفی آختاردیق مع الاسف تاپا بیلمه دیک. هاوانین ساختاسی بیزی یاواش یاواش اومودسوز ائدیردی کی تنز قایداق. دوستوم یوتویوبو آچیب او مزاره عاید بیر فیلم گوستردی. آنجاق یئنه تاپیلمادی کی تاپیلمادی! خلاصه بو حین ده دوستوم دئدی آی بالا بورادان بیر قوخو گلیر!

- دئدیم آی جانیم نه قوخوسو بوراداکی مزارلار یئتمیش - هشتاد ایلین مزارلاری دیر نه ایی گله جک؟

- یوخ والله من بیر قوخو حیس ائدیرم. دای دینمه یب، اسکی قبرستانین قاپیسنا طرف یوللانیردیک کی بیردن او بیری دوستوم دئدی: هه تاپمیشام. دایانین. اینانیلماز حالداگوردوک دوز فریدون ابراهیمی نین سویوق و غریب

مزارینین ایکی مترلینده دایانمیشیق. دوستوم اوزون منه توتاراق دئی: تاریخچی قارداش یازدی! من تاپمیشام! بیر آز گولدوکن سونرا، اوتوروب مزارین قیراغینا بیر حمد - سوره قرائت ائيله دیک. سونرا دوستومون او قوخو قضیه سین من باشا دوشدوم. سانکی فریدون ابراهیمی اوزو بیزی چاغیردی!

مزارین باشیندا اوتوروب دوستوم ال آتیب کامراسینا بیر شکیل چکه چکه فریدون ابراهیمی ایله اورک ائوینده دانیشماغا باشلادیم.

- هه آقا فریدون نه خبر راحت سیز؟
- بلی الله سیزدن راضی اولسون چوخ راحت
- آقا فریدون سیزین اثرلرله نئجه تانیش اولایيله ریک؟
- آی جانیم سن کی تاریخه هوسلی سن! بیر خاطراتیم وار کی آلمانین کلن شهرینده نشر اولوب. آدی دا بئله دیر «خانواده ابراهیمی - افسانه یک نسل» و بو کیتابی حورمتلی سربانی و ظفری گیل زحمتین چگمیشلر. بیرده او آذربایجان تاریخی دیر کی فرقه دورو مسلسل اولاراق گونده لییمیزده نشر

اولوب. همین اثری بیرنفر الله بنده سی ده فارسجایا چئویریپ. گویا اینترنت ده ده وار. اللری آغری ماسین. بیر ده بوگونلر منیم حاقیمدا ابراهیم دارابی دورد جلد کیتاب یازیب کی اونلارین ایکی جلدی نشر اولوب، ایکی سی ایسه یاخین گله جک ده نشر اولاجاق. البته فاطمه معزی آدیندا بیرسی ده منیم حاقیمدا هابئله دده - باباما گوره بیر مقاله ده فارسجا یازیب.

- آقا فریدون بو اوستاد دارابی یازان کیتابلار نه موضوع لاری داشیرلار؟
- اونلار ائله اوستادین او بیرری کیتابی کیمی «اشک سبلان» رومان سایاغیندا دیر.
- چوخ گوزل انشا الله تاپیب اوخویاریق.
- بیرده یادیمدان چیخدی، ائله هوله سک اولدوم کی سفرنامه می اونوتدوم دئیم!
- البته او دورون مطبوعاتیندا بیر سیرادا یازی - پوزوم وار کی اونلاردا بیر یئره توپلانسلار اوزلری بیر کیتابچا اولاییلر

- آقا فریدون ایندی سیزین سلاله دن قالان وارمی؟
- آی جانیم نیه یو خودور. منیم نوه م بویوک معارف پرور میرزه حسن رشدیه
- نین نوه سی ایله حایات قوروب لار
- به به نه گوزل بیر تشبث. الله مبارک ائيله سین
- نه یی مبارک ائيله سین؟ اونلارین اوزلرینین آز قالا نوه - نتیجه لری وار!!
- منظوروم بو ایدی کی خوشبخت اولسون لار.
- ائله اونلار خوشبخت دیرلر. سن نیاران اولما!
- بیرده آقا فریدون بیر زاد سوروشماق ایستردیم اما مقید اولورام!
- یوخ جانیم نه دن اوتانیرسان بویور
- سیز تاریخچی هابئله حقوق چوسوز. آخی سیزین مزار داشیز سانکی دونن
- بوگونون داشی دیر. اسکی بیر داشا اوخشامیر آخی!
- هه. الیوی قویدون دوز یارامین اوستونه. منیم داشیم چوخ آغیردی! نئچه
- دونه یارامازلار سیندیرمیش لار. اما ساغ اولسون ائلیمیزین آداملاری کی

بونودا ترتیب وئرمیشلر. بلی رضا قارداش سیز دوز بویوروسوز بو یئنی داش
دیر اما هئچ زاددان یئی دیر.

- باغیشلایین کی ناراحات ائتدیم. اصلا قصدیم یوخ ایدی
- بیلیرم سن نه ائیلی یه سن
- بیرده آقا فریدون حالی زی خبر الان وارمی؟ گلن - گئدن
- والله دوزون آختارسان انقلابا قدر بیزی دیندیرن آز اولوردو. یعنی دوستلار
چکینیردی لر. اما انقلابدان سونرا کی صفرخان زنداندان آزاد اولدو ایلک
دفعه دوستلاری ایله بورا توپلاشدیلار. سونرا هئی گلیب - گئدیردی لر. اما
آرادا سانکی من یئنه اونودولدوم!! شوکور الله کی ایندی گون اولماز منیم
کئفی می خبر آلان اولماسین. من بو گنج لریمیزه ایمان گتیرمیشم
قارداش. الله راضی اولسون. بیزیم قانیمیز یئرده قالمادی. ائشیدیرم نه لر
یازیرلار، دانیشیرلار!
- بیرده اوستاد

- اوستاد؟ نه اوستادی؟ یئریندن دورانا اوستاد دئییرسیز؟ آجیغیم گلین
سوزلرین بیرسی بو گون ائله اوستاد سوزودور. اوستاد - اوستاد. ائله فریدون
یئتر!

- باغیشلایین. ناراحات ائتمه قصدیم یوخ ایدی

- داها بوشلا راحت اول

- هئچ مطبوعاتدا سیزه دایر بیر شئی لرده یازیرلار؟

- والله حسین دوزگون یولداش درگی سینین ۱۲ ینجی نومره سینده کی ۵۸

ینجی ایلین خرداد آیندا نشر ائتمیشدی، منیم شکلیمی درگی نین

قابینین دالینا سالمیشدی. اما اودا تئز باغلانندی. البته منیم عکسیمه

گوره یوخ ها! بیرده تبریزده میرزه جعفر آقا سلطان القرای واریدی. بیلیرم

کی تانیرسان هه دوز دئیرم؟

- بلی آقا فریدون. من اونو یاخیندان گورمه سیدیم ده، تعریف - تمجید لرین

ااشیتیمیشم. ائله محله میز ده بیر ایدی. حتی من اونا گوره ده بیر یازی

یازمیشام. اونون تصحیح ائتدیکى «روضات الجنان» دا قالارگی

کیتابلاریمیزدان کی ۱۰۰۰ ایل آذربایجان تاریخین احتوا ائدیر.

- ائله اونا گوره دئیرم. واختی ایله او کیشی ده سنین دوستون آقا مجتبی

نخجوانی دن ایسته میشدی کی منیم شکلیمی چکسین. اودا چکمیشدی.

گومان ائیرم ایندی آقا محمد امین سلطان القرایی ده دیر.

- بلی اونو ائشیتیمیشم. اما تاسف له گورمه میشم!

- بیرده کی سنین ایسته ین له یئنه آقا مجتبی بیر شکل چکیب کی ائله سیز

اوزوز منیم سفرنامه مه بزک ائتدیز درگی لرین هانسی سیندا!

- آقا فریدون یوردوم. اوره بیم ایستردی کی سیزین حاققیزدا قوشولان

شعرلردن دینله یم. بیلرسیز کی من بئلنچی شعرلری سئوه رم

- هاها ها اوزون گولسون اوغلان. سن کی بونلارین بیر نئچه سین اوزون

توپلامیسان!

- بیلیرم اما سیزین آغیزدان ائشیتمه نین باشقا دادی وار

- داهایا خشی. باخ من سئودیم شعرلرین بیرسی اوستاد حبیب ساهرین
شعری دیر. اونولا من آذربایجان گونده لیینده قلم وورموشوق. اوستاد
شعرینده بئله بویورور:

ایل دونومون توتان یوخدور

یوخدور سنی یادا سالان

قبرین اوسته گوی اوت بیتدی

ای نامراد یازیق جاوان

آسیلدیغین گوندن بری

ماتملی دیر گوی گولوستان

دولاشارکن شمال یئلی

یوردون قیزیل بایراغیندا

ائلر ایله اود یاندیردین

بابکی لر اوجاغیندا

لاکین افسوس سون ایشیق تک

سوندون حیان چیراغیندا...

نه ائلرین مکتبینده

کیتابینی آچان اولدو

نه یازدیغین قیزیل یازی

رواج تاپیب، دستان اولدو

لاین سانما بو عصیرده

هر شئی بیتیب نسیان اولدو.

گونون یئتددی رنگی اریر

قیزیل اوزه ن سولاریندا

سنین ایزین کولگه ن قالمیش

آستارا نین باهاریندا

فاشیزم هله حوکوم سورور

قىزىل اودلار دياريندا ...

مكتب لرده آنا ديلين

اوختدوران اوستا يوخدور

اوردو - اوردو اويماقلاردا

اسير چوخدور، آزاد يوخدو

كئچيب چيراق، سونوب اوجاق

خارابا چوخ، آباد يوخدور ...

قارانليق دير، تيكان ليقدير

حرامى لر پوسقو قوروب

باغ مئشه نين باغلاريني

توز باسيب دير، آفت ووروب

آزادليغين كمينينده

کافتار دوروب، شیطان دوروب.

دالغالانیر فضا میزدا

زیندان لارین اینیلتیسی

اۋشیدیلیر سحر - آخشام

رادبودان دوشمن سسی

بیر چوخ هرزه اود گووه ریب

قاناد گریب پول ابلیسی ...

گئتدیم بابا دیارینا

گوردوم یایقوش فکره دالیب

قبرین اوسته آخشام چاغی

پاییز گونو شفق سالیب

سندن یولداش، خاطیره لر

درین سیزی جاندا قالب

عزرائیلہ قیلینچ چکسم

یئنہ بیر گون اوله جه بیم

چیراق کیمی یا بیر آخشام

یا بیر سحر سونه جه بیم

بیلیرم کی یئر آلتیندا

توز - تورپاغا دونه جه بیم.

بونلا بئله امینم کی

نور ظلمتی بوغاجاقدیر

ان نہایت افق لردن

قیزیل گونش دوغاجاق دیر

داش نه قدر برک اولسادا،

ایستی - سویوق اوغاجاق دیر ...

- البته سیز سئودیینیز شعرلر ایچره مظفر درفشی نین ده شعری احساسلی دیر. او

یازیغی آرواد یامان کیریخدیر میشدیر!

- آقا فریدون نئجه یانی آرواد گیر یخدیر میشدی؟

- آخی اونون حایات یولداشی آلزایمیر خسته لینه دوچار اولموشدور. اونا گوره ده

اوز یازیقین دده سین یاندیر میشدی. اونون لا بیر مدت ده حبس ده باهم

اولموشدوق. اما بیر نئچه واخت دیر اودا بیزه قوشولوب! مظفر درفشی ده بیر

شعرینده منه خطاب بئله دئییر:

زامانین فریدونو

ای اولکه میزین، خالقیمیزین قهرمان اوغلو

آزاده؛ شرافتلی، عزیز محترم انسان

آذر ائلی نین ضحاکا باش ایمه یین اوغلو

سن کاوه دووران، فریدون زامان سان

اوز ملتی نین شان و شرف بایراغی الده
سون لحظه یه دک جبهه ده سنگرده دایاندین
خالق عشقی باشوندا آنا یوردوم سوزو دیلده
اولدونسه ولی دار آغاچ ایله اوجا لاندین
سن عجز ایله یوخ فخر ایله استقبالا گتدین
طاووس کیمی زینت له قدم مییدانا قویدون
واقعده اولوم صحنینی طوی گردگی ائتدین
تحقیر ائله یب دوشمنی کور گوزلرین اویدون
مییدان شهادتده جسارت له اوجالدین
محکوم ائله دین غاصبی قدرتلی گونونده
حلاج کیمی منصور کیمی تاریخده آد آلدین
تفویض ائله دین وارلیغی حوریت اونونده
ایندی وطنین هر قاریجی هر بوجاغیندان
اُلدن - اوبادان کند شهردن هامی یُردن

بابک وطنیندن اولو زردشت اوجاغیندان
 نیل رنگلی خزره ساحیلی یاشیل مئشه لردن
 آغ ساچلی سهندین اتییندن اوجا یامدان
 قیز کورپولو قافلانتی دان آغ باش ساوالاندان
 جیران یئری حئیران گدییی او اوجا دامدان
 زرگیمه گئییه ن عینالی؛ شیبیلی قوجاماندان
 یئر گوی هامی بیر سس له دئییرلر سنه آلقیش
 آلقیش سنه آلقیش او مقدس قانا آلقیش
 داغلار کیمی مستحکم اولان ایمانا آلقیش
 سن تک اوجا همتلی بویوک انسانا آلقیش
 عهد ائیله بیریک شانلی مزاریندا بو گون بیز
 بو عهدی بو پیمانی ائشیتسین بوتون عالم
 آذر ائلی بیرده ستمه چوکمه یه جک دیز
 بویول کی گئدیسن بیزه ده یولدو مسلم.

روحو شاد اوستاد ساهر ایله اوستاد مظفر درفشی نین نه گوزل تصویرلر ایشله تمیشدیر.

- بلی سوز ساهر دن ده اولدو. ساهر بیزیم بیرینجی درجه لی شاعیرلریمیزدن دیر کی تاسف له حاکی ادا اولونمامیشدیر.

- آقا فریدون سیزی یورسامدا یاخازدان ال چکدی یوخدور. بیلیرسیز سیزی گوی ده آختاریردیم، یئرده تاپمیشام. سیز الله بو شعرلردن داها اوخویون.

- بو شعری ده هاشیم عمی یازیب. سیز اونا هاشیم ترلان دئیرسیز. ائشیتیمیشم اونون دا خاطره لری «گوموشو پئنچک» آدیندا گون ایشیغینا چیخیب. اونونلادا هردن گوروشوموز اولور. اما حقیقت ده یولوموز بیر آز اوزاق دور. او بهشت زهرادا من امامیه ده!

تاریخ یارادان قهرمان

یئنه ده کونلومده چیرپینیر اورک

آجی خاطیره لر اوتور یادیمدان

جلاد! نه ظاليم سن ياخامدان ال چک

نه لر چکمه ييب دير اليندن انسان

جلاد سويله سم ده بابالاريم دا

اوندان گيلئه يله نيب عومرو بويونجا

قيريلسين قانادي دئيبيدير هر دن

عومروموز گورمه دي خوش گون دويونجا

قهرمان يارادير تاريخين الي

اونونده قول کيمي باش ايير حايات

اوجالير گويلره مغرور هيکلي

باشينا گول سپير گويدن کاینات

زامان دولانديقجا اوتدوکجه آيلار

انسان قدرتی ایله نظامدان دوشور
تاجلار پارچالانیر؛ اوچور ساریلار
فرعونلار کوهنه لیر؛ کلامدان دوشور

کیم دیر او قهرمان هانی او انسان
شاهلارین تختی ایله دوردو اوز اوزه
یوخسا فریدون دور؛ شهید قهرمان
ایندی او دونیادان بویلانیر بیزه

اوزو دور یوردوموز آذربایجانین
شرفلی، ناموسلو اولمز بابکی
او بایراق ائيله دی اوز پاک وجدانین
گونش له یاناشی دوردو مسلکی

قارداشیم فریدون! آند اولسون سنه

یئنه ده بایراغین الیمیزده دیر

آند اولسون سئودیین دوغما وطنه

آندیغین غلبه یئنه بیزده دیر

او گون آسیلدیغین او دار آغاجی

سنین جلادینی گودور یاخیندان

آرتیق اوچولوبدور باشیندان تاجی

داها قالمایبیدیر او گوندن نشان

قارداشیم قبریندن اویان بیر آنلیق

باخ! وطن مولکونده بو دوورانلارا

نه شاه وار نه سلطان نه ده قارانلیق

عشق اولسون سنین تک قهرمانلارا.

- آقا فریدون بیلیرم کی سیزی یوردوم. اما سیزه تعجب ائدیرم کی قادین لاردان بیر کیمسه شعر دئمه یب.
- آی اوغلان سانکی سنده بیزیم مظفرین خانیمی کیمی آلازیمر گتیریپ سن. نه یاخشی کی سن اوز قاباق کی یازیندا نیگار خانیم خیایوی نین شعرین گتیرمیسن. نه تئز اونوتدون؟
- هه. ماشاالله سیزین هوش - باشیزا. من دئیرم ائله اولو بیزیک سیز یوخ!
- یوخ جانیم هئچ بیریمیز اولو دئیریک. ۷۰ ایل دن سونرا بیر بیر یی ایله قونوشوب - دانیشان اولودور می؟
- سیز دوز بویور دوز اوستاد. ایندی اولار خواهش ائدم او نیگار خانیم خیایوی نین ده شعرین اوز سسیزده منه اوخویاسیز؟
- گورورم سنین ال چکن گونون یوخدور. بودا نیگارین شعری:

کیم آناجاق فریدونی؟

کیم آناجاق فریدونی؟

تئلی آینا داراقلی

ياخاسى قىزىل گوللو

كۈينەيى آغ فوقولو فارا

بئله جه گلدی گئتدی اۋلوم

اونون آغیللى رۇياسينا

قاپلاردان كئچيب گئدير مايوس

آلتميش آلتى خزل ۲۱ جى گون

پنجره لردن آسيلير قيرميزى منده

قات قات آسيلير آلاتوران پرده

نئجه دولانمير بير جه ايشيق توزو بو آچماز سحرده

دولانيريق

بوينومدا آلتميش آلتى ياشلى بير اۋلوم كنديرى، بير من دولانيريق

قارنيمدا آلتميش آلتى ياشلى دومرولون كۈرپه ليگى، بير من

كيم بوگون آغيرلاييب آناجاق اونو

داراآجى داراقلى تئل

کیم آنا جاق فریدونو

- بو گون منه خاطیره لی بیر گون اولدو آقا فریدون. اجازه وئرسز هردن بیر گلیم
درد له شک

- اوزون بيله سن. اما سن ائله ائوینده اهل - عیالیوین یانیندا اوز تاریخیمیزی
اوخوسان بیزی گورر. بورا گلدین - گلمه دین منه ائله تاثیر ییوخدور. اما پیس ده
اولماز.

- نئجه یانی پیس ده اولماز؟

- بونا گوره کی منده بیر آز دینجه لدیم. سنه ده چورک چیخدی! بیر یازی یازدین.
پس خیر سیز اولمادی بوگوروشوموز.

- بلی سیز دوز بویوروسوز. آتالاریمیز دئییب لر بویوک آدامین اولوسوندن ده خیر
گلر، دیری سیندن ده

- آی اوغلان آز قالا یاریم گوندور سن ایله دانیشیریق یئنه دئیرسن اولو؟

- عذرلر باغیشلاین. اونوتدوم

- سن هاچان ایسته سن گل منیم کئفیمی خبر آل. منیم سندن خوشوم گلدی

- سیزه قوربان اولوم آقا فریدون. الله سیزدن راضی اولسون
بو حین ده مسجدین اذان سسی قولاغیما دیب، دوستلار دئیرلر دور بالا- دور.
چول پالازیوی یغ گئدک. بایاخدان دئییردین اوشویورم، ایندی بیر ربع دور
بورادان آسلانمیسان!
و بئله لیک ده آقا فریدون ابراهیمی ایله دانیشانان سونرا خدا حافظ لیک
ائدیب ائویمیزه طرف یوللانیدیق.

۹۶/۱۲/۱۳ - تبریز

Handwritten text in Arabic script, likely a manuscript or document, showing several lines of text. The text is written in a cursive style and appears to be a continuation of the previous page.